

STRESZCZENIE

Przedmiotem niniejszej dysertacji jest opis pracy nad spektaklem *Bajki robotów* na podstawie opowiadań Stanisława Lema oraz nowoczesnych form animacji, jakie daje mechatronika i robotyka. Spektakl został zrealizowany w Miejskim Teatrze Miniatura w Gdańsku z premierą w dniu 29 maja 2016 roku. W spektaklu użyłem narzędzi animacyjnych opartych na nowych technologiach z zakresu sztuki robotycznej. W przestrzeni polskiego teatru lalek było to jedno z pierwszych działań w tym zakresie. Interesowało mnie zagadnienie samej animacji, jako działania artystycznego, a nie tylko rzemieślniczego. Podczas realizacji badałem zarówno możliwości oddziaływania aktora na obiekt, prowadzenia go w akcji scenicznej za pomocą manipulatorów komputerowych oraz wyrażania emocji za ich pośrednictwem. Dla rozróżnienia tej techniki od tradycyjnych form używam określenia *elektroanimacja*. Niniejsza praca jest swoistego rodzaju przewodnikiem po tym zagadnieniu, jako jednej z metod animacyjno-aktorskich teatru lalek. Zawiera możliwości tworzenia światów scenicznych z użyciem *elektroanimacji*, poszerzenia teatru lalek o elementy sztuki robotycznej, które otwierają nowe szanse dla animacji przedmiotów. Opisuję dostępne oprogramowanie, układy scalone, części mechaniczne oraz gotowe zestawy do budowy robotów, które umożliwiają konstruowanie, nawet dość skomplikowanych *symulakrów* bez specjalistycznego przygotowania. Ponadto dysertacja zawiera kontekst historyczny mechanizacji lalek oraz rozważania nad filozoficznymi aspektami sztuki animacji. Opisuję różnice między manipulowaniem a animowaniem, teatrem automatów a teatrem lalek, *symulakrum* a *semioforem*. Poszukiwania nowoczesnych form animacji, jakie daje współczesna technologia, z jednej strony, otworzyły przede mną istotny zasób nowych możliwości tworzenia obrazów scenicznych i poruszania obiektami. Z drugiej strony, sprowokowały mnie do zastanowienia się nad tym, czy ten rodzaj działania jest dziedziną artystyczną? Czy możemy zaliczyć go do sztuki teatru lalek? W moim najgłębszym przekonaniu – co poddałem analizie w niniejszej dysertacji – *elektroanimacja* jest działaniem artystycznym i możemy ją zaliczyć do dyscypliny jaką jest sztuka teatru lalek.

Pierwszy rozdział zawiera opis zagadnienia animacji jako twórczego działania oraz jej różnicą między manipulacją i automatyzacją. Zawiera również przekrojowe spojrzenie na historię automatyzacji i mechanizacji obiektów.

W drugim rozdziale zawarte są rozważania na temat samej filozofii animacji jako dziedziny artystycznej. Analiza kwestii związanych z mimesis, zagadnieniem formy oraz prawdy w sztuce. Opis różnic między pojęciami: *symulakrum* i *semiofor* jako wspomagającymi przedmiot opisu działań w teatrze lalek.

Trzeci rozdział dotyczy *futuryzmu* jako okresu w historii, w którym artyści programowo zwrócili się w kierunku maszyn.

W czwartym rozdziale jest opis realizacji spektaklu *Bajki robotów* przygotowanego w Miejskim Teatrze Miniatura w Gdańsku. Zawiera opis kwestii związanych z adaptacją opowiadań Stanisława Lema oraz tworzeniem scenografii. W rozdziale tym przedstawione są obiekty i sposoby ich użycia w spektaklu.

Rozdział piąty jest wprowadzeniem do zagadnienia *elektroanimacji*. Poruszone są w nim główne kwestie techniczne związane ze sztuką robotyczną.

W rozdziale szóstym zaprezentowane są narzędzia, które zostały użyte w spektaklu *Bajki robotów*, oraz sposoby animacji robotów. Przedstawione zostają metody imitacji „życia” obiektu.

Na zakończenie znajdują się odniesienia do przyszłości teatru lalek, do zastosowania *elektroanimacji jako* nowej techniki, która będzie miała wpływ na jego kształt.